

พัฒนาภาพ พญกษชาพรรณ

ความรัก ความหวัง ความฝัน

ความทรงจำในวันที่ 'บิลลี่' ไม่อยู่

“ถ้า กลับมาอยู่บ้าน เข้าชั้นมาลึ่งที่บิลลี่ทำเป็นอย่างแรก คือสอนลูกๆ สอนการบ้าน สอนให้เป็นคนดี สอนให้ทำกับข้าว หลังจากนั้นก็จะทำงาน ความรู้สึกเรา คือในหัวเขาไม่เคยหยุดนิ่ง คิดตลอดเวลา หวังว่าจะต้องทำอะไรให้เป็นอย่างไรเพื่อช่วยเหลือหมู่บ้านของเขา ให้ชาวบ้านอยู่ดี กินดี มีสุข”

คือเสียงสนทนา จากความทรงจำ ของ **มินอ** หรือ **พินนภา พฤษภาพรณ** ภรรยาของ **“บิลลี่” พลละจี รักจงเจริญ** สามีนุ้ยเหมือนเป็น “ฮีโร่” ของชาวบ้าน กลอย กระเหรี่ยงชาวปะกาเกอญอ ในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จ.เพชรบุรี หลังสูญหายที่ฐานครองน้ำผึ้งป่า นับแต่วันที่ 17 เมษายน 2557 ทั้งไว้เพียงภาพจำและคำบอกกล่าวสุดท้าย ก่อนเธอจะไม่ได้เห็นหน้าสามีอีก

5 ปี จนวันนี้ ความหวังที่รอคอยของ “มินอ” เป็นจริง แม้จะปรากฏในรูปแบบชิ้นส่วนกะโหลกของสามีในถังแดง แต่ก็ยังดีที่ได้รู้ความเป็นไป

จนล่าสุดกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือดีเอสไอ พบพยานหลักฐานมากพอจาก พิกัดจุดที่ขารถจักรยานยนต์ของบิลลี่ นำไปสู่การลงพื้นที่เพื่อสืบเสาะหาพยานสำคัญที่สามารถชี้ชัดเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาแก่กลุ่มคนร้าย ไปจนถึงขั้นตอนเดิมหน้าตามตัวเข้าให้การกับดีเอสไอ และรอความชัดเจนจากพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อไม่ให้เกิดข้อสงสัย เพื่อความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย...

หวังว่าอีกไม่นานนี้ คดีจะคลี่คลาย

เสาร์ www.facebook.com/ScoopMati

ประชาชน

ย้อนกลับไป 4 กันยายน วันที่มีโอกาสดำเนินคดีกับ “มินอ” ที่วิสาหกิจชุมชนของบ้านป่าเต็ง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี หลังวันที่รู้ข่าวคราวของบิลลี่ วันที่ยืนยันว่าต่อไปนี้จะไม่มีโอกาสได้พบหน้าสามีอีก

ทว่า ในความทรงจำของภรรยา ไม่เคยลืม

“แม้ว่าบิลลี่จะช่วยงานในชุมชนมากขนาดไหน แต่ ถ้ากลับมาบ้าน ก็จะทำกับข้าวให้ลูกๆ กิน

ใส่รอก กล้วยทอด ก้วยเตี่ยว ทุกอย่างถือว่าพิเศษหมด เด็กๆ ได้กินอิมกันทุกคน ไปซื้อเนื้อหมูเนื้อไก่มาทอดกินแบบ บุฟเฟต์ เด็กๆ ชอบ ถ้าไม่ซื้อมาก็ไม่ตกปลา เก็บหอยลายที่เขื่อนมาต้ม เอาแต่เนื้อมาผัดเผ็ด เด็กๆ ติดใจ จนพ่อเขาหายไป เด็กๆ ก็ยังพูดถึงว่า ‘ตอนพ่ออยู่ เขาได้กินอะไร แบบอร่อยๆ อิมมได้ผัดเผ็ดหอยลาย เด็กๆ จะบอกว่า ‘โคตรอร่อยเลย’ (อิม)”

“งานนี้ใหม่ งานลอยกระทง บิลลี่จะกลับมาอยู่บ้าน ไม่ว่าบิลลี่จะไปอยู่ไกลแค่ไหน เขาก็จะกลับมาให้ถึงก่อนเที่ยงคืนของทุกปี กลับมาฉลองปีใหม่ สนุกกับที่บ้าน”

มินอยังบอกอีกด้วยว่า บิลลี่ชอบสอนลูกๆ สอนสิ่งที่เขาไปเรียนรู้มาจากข้างนอก ว่าต้องเรียนรู้อย่างนี้ ทำอย่างนั้น สอนกระทั่งการบ้านของเด็กๆ

“หนูไม่เก่งคณิตศาสตร์ บิลลี่เขาเก่ง เวลาเด็กๆ เามาให้หนูสอนก็จะบอกเขาไปให้พ่อสอน เพราะเวลาพ่อสอนเด็กทุกคนจะจำได้ดีมากกว่า”

“บิลลี่เคยบอกว่า เขาอยากทำงานเพื่อสังคมจนกว่าเขาได้เห็นลูกๆ ทุกคนโตกันหมด มีงานทำที่ดี ไม่ต้องมาลำบากเหมือนพวกเรา **สิทธิที่ดินทำกิน คือความลำบากขั้นหนึ่งของคนชาติพันธุ์** พอคนบางกลอยต้องขนย้ายลงมา อยู่พื้นที่ที่มันไม่ใช่พื้นที่ของเรา หมู่บ้านโป่งลึกก็ต้องแบ่งพื้นที่ให้คนบางกลอย

ที่ดินเดิมเรามีที่ดินทำกินที่อยู่เขตอุทยานในหมู่บ้านปะกาเกอญอเป็นที่ดินของพ่อกับแม่ แต่ชาวบ้านไม่กล้าทำเต็มที่ เพราะเวลาเจ้าหน้าที่ไปดูก็จะโดน **ข้อหาบุกรุกพื้นที่** เป็นปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกระเหรี่ยง”

เป็นข้อที่นาคิด ตามความสงสัยของ **สุรพงษ์ กองจันทึก** ที่ว่า “ไทยอาจเป็นประเทศเดียวในโลก ที่คิดว่าคนอยู่ในป่าไม่ได้ ต้องเอาคนออก” พอถูกต้อนลงมาอยู่ข้างล่างก็เป็นปัญหาอีกรูปแบบ ไม่ใช่ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนที่บาดหมางแต่คือ “ที่ดินทำกิน ไม่เพียงพอ”

“เจ้าหน้าที่รัฐให้แบ่งที่ดินทำกิน ชาวโป่งลึกไม่ได้คิดว่าเรามาทำให้เกิดความเดือดร้อน เขาคิดว่าปัญหาเกิดจาก ‘เจ้าหน้าที่รัฐ’ เขาก็เห็นใจเรา ส่วนมากเป็นญาติๆ กันหมด ก็ให้อาศัยอยู่ด้วยกัน แต่ก็จะมีบางครั้งที่เวลาคนบางกลอยออกมาเรียกร้องสิทธิที่ดินทำกิน คนโป่งลึกก็บอกว่า เขาไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสิทธิที่ดินทำกิน ถือว่าเรามีที่ดินอยู่แล้ว แต่ว่าถูกยกให้เป็นของบางกลอย” มินอว่าอย่างนั้น

พินนภา พ

ความรัก ความ

ความทรงจำใน

ของพ่อกับแม่ แต่ชาวบ้านไม่กล้าทำเต็มที่ เพราะเวลาเจ้าหน้าที่ไปดูก็จะโดนข้อหาบุกรุกพื้นที่ เป็นปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกะเหรี่ยง”

เป็นข้อที่นำคิด ตามความสงสัยของ สุรพงษ์ กองจันทึก ที่ว่า “ไทยอาจเป็นประเทศเดียวในโลก ที่คิดว่าคนอยู่ในป่าไม่ได้ ต้องเอาคนออก” พอถูกต้อนลงมาอยู่ข้างล่างก็เป็นปัญหาอีกรูปแบบ ไม่ใช่ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนที่บาดหมางแต่คือ “ที่ดินทำกิน ไม่เพียงพอ”

“เจ้าหน้าที่รัฐให้แบ่งที่ดินทำกิน ชาวโป่งลึกไม่ได้คิดว่าเรามาทำให้เกิดความเดือดร้อน เราคิดว่าปัญหาเกิดจาก ‘เจ้าหน้าที่รัฐ’ เขาก็เห็นใจเรา ส่วนมากเป็นญาติๆ กันหมด ก็ให้อาศัยอยู่ด้วยกัน แต่ก็จะมีบางครั้งเวลาคนบางกลอยออกมาเรียกร้องสิทธิที่ดินทำกิน คนโป่งลึกก็บอกว่า เขาไม่มีปัญหาเกี่ยวกับสิทธิที่ดินทำกิน ถือว่าเขามีที่ดินอยู่แล้ว แต่ว่าถูกยกให้เป็นของบางกลอย” มินอว่าอย่างนั้น

“ความฝันของบิลลี คือ เขาอยากให้เราบางกลอยได้กลับไปอยู่ที่เดิม มันเป็นที่เดิมที่เพียบพร้อม มีสวนของแต่ละคน ทั้งพืช ผลไม้ มีทุกอย่างแล้วที่ปู่ตายายปลูกไว้ให้

ที่ใหม่กับที่เดิมแตกต่างกันมาก มันเป็นพื้นที่ที่แคบ และบางคนได้ที่ดินทำกินแบบไม่สมบูรณ์ ปลูกข้าวแล้วไม่ดี ไม่ขึ้น เขาเอานาขั้นบันไดไปให้ชาวบ้านทำตาม ทั้งๆ ที่ชาวบ้านไม่เคยทำ ชาวบ้านเคยทำแต่ไร่ละครั้ง มันเหมือนไปยึดยึดให้เขาต้องทำทั้งที่เขาไม่ถนัด เขาก็ทำไม่ได้ผลเต็มที่ **ที่บิลลีเรียกร้องมา ถ้าชาวบ้านได้กลับไปอยู่ที่เดิมเขาก็ภูมิใจและพอใจ**”

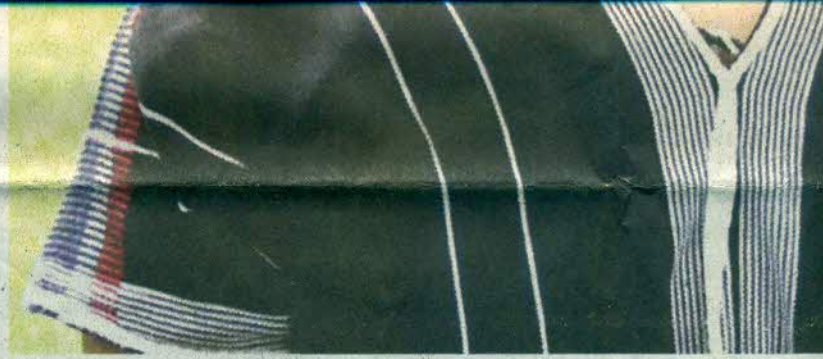
เมื่อถามว่า แล้วความฝันของมินอเหมือนบิลลีไหม? คำตอบที่ได้ สั้น แต่กินใจ “อยากให้ความฝันของบิลลีเป็นจริง”

“ตอนที่บิลลีต่อสู้เพื่อสิทธิ ประโยคที่เขาพูดมากที่สุด คือ เขาเกิดมาเพื่อเป็นคนที่ช่วยแก้ไขปัญหาลงในสังคมให้คลี่คลาย ให้ทุกคนเข้าใจ เขามองในทำนองที่ว่า **‘เกิดมาชาตินี้ชีวิตอุทิศให้สังคมแล้ว’** เขาทำดีโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น

เขาจะพูดอีกประโยคหนึ่งว่า **‘ถ้าเขาทำดีเพื่อคนอื่น แม้ว่าต้องแลกด้วยชีวิตเขา เขาก็จะทำต่อไป’** จนกระทั่งเขาหายไป”

“เขาเคยมาเล่าให้ฟังว่าเขาไปช่วย **ปู่คออี้** เกี่ยวกับสิทธิที่ดินทำกิน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่พอใจเขามาก ถ้าหน่วยงานนั้นจับตัวไปได้เมื่อไหร่ ไม่ปล่อยให้เขารอดชีวิตกลับมาแน่นอน เขาต้องถูกฆ่าตายอย่างแน่นอน คือเขารู้ตัว เขาก็บอกเขาว่า ถ้ารู้ตัวอย่างนั้น หยุดได้ไหม ไม่ต้องไปทำไ้ไหม เขามองหน้า แล้วก็บอกว่า **‘ถ้าเขาทำดีเพื่อสังคม ทำดีเพื่อคนอื่น ถึงแม้ต้องแลกด้วยชีวิตเขาก็จะทำ’** ไม่มีคำพูดใดที่จะไปหยุดเขาได้ ก็เลยต้องเงียบ”

นี่คือสิ่งที่ภูมิใจในตัวบิลลีมากที่สุด คือ ภูมิใจในการทำดีของเขา ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนหรือครอบครัว “พอเขาหายไป มันไม่มีเรื่องร้ายๆ ที่จะให้เราคิด เราจะไปคิดในเรื่องการทำความดีของเขามากกว่า”

มินอเล่าอีกว่า เวลาบิลลีออกมาทำงานเพื่อคนอื่น เด็กๆ ก็เห็นด้วย “เขามองก็ดีนะ ช่วยเหลือคนที่ได้รับความเดือดร้อน”

น่าสนใจว่า บิลลีเป็นนักปกป้องสิทธิ และมินอก็กู้ขึ้นมาเป็นนักปกป้องสิทธิในภายหลัง แล้วทั้งคู่เคยรู้สึกอยากไปไกลได้เป็นนักสิทธิมนุษยชนเหมือนกันหรือไม่ คำตอบที่ได้ สะท้อนเงาของนักสิทธิอย่างยิ่ง

“ไม่ได้บังคับ” แล้วแต่เขาอยากจะเป็น เป็นอิสระของชีวิตเขา แต่ก็มีคนโศกที่บอกว่าถ้าเขาเรียนจบอยากทำงานด้านสิทธิมนุษยชน หลังจากที่เขาหายไป เขาก็อยากเรียนรู้ว่านักสิทธิมนุษยชนทำอะไร เป็นอย่างไรบ้าง ต้องทำรู้อย่างนี้ เวลาเจอกับพี่ช่างภาพ นักข่าวที่สนิท ก็เข้าไปถาม ไปฝึกถ่าย

ตอนนี้เขาอยู่ในช่วงวัยเด็ก อาจจะคิดอีกแบบ แต่พอโตเป็นผู้ใหญ่เขาอาจจะเปลี่ยนไปคิดอีกแบบ เราไปกำหนดความคิดเขาไม่ได้ ปล่อยไปตามอิสระของเขาที่เขาอยากเป็น”

ปัจจุบัน มินอมีลูก 5 คน คนโตอยู่ ม.3, คนที่ 2 อยู่ ม.1, คนที่ 3 อยู่ ป.5, คนที่ 4 อยู่ ป.3, คนที่ 5 อยู่ ป.1 แม้จะยอมรับว่า ช่วงเรื่องความปลอดภัยของลูกๆ แต่มินอก็สอนให้เด็กๆ ดูแลตัวเองให้ได้

“เราบอกเขาว่า ฐานะปัจจุบันเขาไม่มีพอนะ ต้องดูแลตัวเองให้เต็มที่ ต้องเป็นคนที่มีจิตใจเข้มแข็ง” มินอเปิดใจอีกว่า ตอนเป็นแม่อย่างเดียวก็น่าเหนื่อย เพราะเวลาพอลืมมาจะมีกิจกรรมให้ลูกๆ ทำ ทุกคนมีงานเป็นของตัวเอง เช่น กลับมาถึง ต้องกวาดบ้าน คนโต พอทำงานบ้านเสร็จ ต้องอ่านหนังสือ เขาจะแบ่งเป็นช่วงๆ เด็กก็จะทำตาม แต่พอมีแต่แม่ เราต้องคอยเตือนเขาตลอดเวลา เหมือนเขาลืมหน้าที่เขาไป อายลิ้มทำการบ้านนะ ทำเสร็จแล้วไปทำเรื่องส่วนตัวนะ ต้องคอยเตือนตลอด

“พอกี่ไม่ดู แต่เด็กๆ แปลก กลัวพ่อกว่าแม่กลัวแม่ พอพูดทีเดียวเงียบหมด ไม่ส่งเสียง พอสอนครั้งเดียวจำได้หมด ไม่ถามอีก ก็ไม่เข้าใจว่าทำไมเด็กๆ ถึงเป็นอย่างนั้น นึกในใจ ทำไม เห็นแม่เป็นตัวอย่าง เป็นเพื่อนเล่นหรือเปล่า (หัวเราะ)

ทำไมเห็นพ่อเหมือนอะไรที่ดูว่าเดียวจำได้หมด ไม่ถามซ้ำอีก”

เมื่อถามว่า พอดีบอกลูก มินอบอกว่า ไม่ลำบากใจ

“เด็กๆ ก็ดูชาวบางกลอยเด็กเราบนโลกนี้แล้ว เขาจะพูดเอง เห็นคือตัวอย่างที่ไม่ดีกับสังคม”

“จริงๆ ไม่ได้เป็นคริสต์ เป็นสอนให้เขาเป็นคนดี แต่เราเชื่อเป็นกำลังใจ พังระฆังระฆังมัจจะเก็บทุกชั้นไว้ ที่บิลลีก็เป็น”

“ในครอบครัวและในชุมชน นับถืออะไรก็ได้” เมื่อถามว่า “นับก็แล้วแต่ความเชื่อส่วนตัว” นับกับข้าวให้กิน เก็บเงินให้ คนเร

กันไม่ได้ มันก็เหมือนกับสังคมครอบครัวเข้าใจกันก็อยู่ร่วมกัน

เมื่อถามว่า เคยคิดมาก่อน คิดว่าจะเป็นที่อื่นมากกว่า

“แต่ว่าฉันก็คิดได้หลายด้าน เคยคิดว่าจะอยู่ตรงนั้น เพราะที่อื่น ไม่คิดว่าเป็นได้สะพานแขวน

แต่พอเห็นวิธีการของเขาแล้ว

นี่ จิตใจยังเป็นคนอยู่หรือเปล่า คนนี้ไปแล้วครอบครัวเขาจะอยู่

เมื่อถามว่า ตกหลุมรักที่บิลลีเพราะอะไร? มินอยิ้มก่อนจะเล่าว่า

“มันเป็นความบังเอิญที่ว่า บิลลีเรียนอยู่โรงเรียนทำยางวิทยา ส่วนตัวเองเรียนอยู่โรงเรียนป่าเต็งวิทยา มีงานคริสต์มาสเขาก็มาหาชุดกะเหรี่ยงไปใส่แสดงในงานโรงเรียน เขาก็เข้ามาถามว่า ใช้น้องที่เต้นไหม เราบอกว่าใช่ หลังจากนั้นเขาก็ออกไปดูงานเกษตรอินทรีย์ข้างนอก ตอนนั้นเขาออกหักพอดี เราบอกว่า ใครหนอ ผู้หญิงคนนั้นคือใครที่ทำให้บิลลีต้องออกหักได้ มันเกิดจากความบังเอิญที่พูดหยอกล้อกัน”

ก็เลยต้องไปดูแลใจแทน?

“ก็เลยติดกัน (หัวเราะ) เขาเป็นคนดีนะ ก็ย้อนคิดว่าทำไมไม่ผ่านมาแฟนเก่าถึงไม่ชอบเขา พอได้เจอกับแฟนเก่าเขาก็บอกว่า ‘ที่บิลลีจะเป็นคนดีเกินไป แต่ว่าตัวเขาเป็นคนที่ไม่ค่อยดี ไม่คู่ควรกับบิลลี’ เขาก็เลยหลีกทางให้บิลลีไป และเขาก็ไม่มีคนอื่น”

“ถ้าถามว่าที่บิลลีหล่อไหม ก็หน้าตาดีนะ ตอนที่เราเรียนอยู่ก็มีสาวๆ มาชอบ อันนี้เปรียบเทียบกับคนอื่นที่เจอ มีแล้วก็อยากจะมีคนอื่นอีก แต่สำหรับตัวหนูแล้ว พอนึกถึงหน้าบิลลี คนอื่นก็หน้าตาสู้บิลลีไม่ได้ (ยิ้ม) มันก็หน้าตาดี นิสัยและกิจกรรมเขาก็ดีทุกอย่าง อันนี้รู้สึกในใจ”

ฟังมูมหวานไปแล้ว ไหนลองให้ภรรยาจินตนาการว่า มีข้อเสียอะไรที่ไม่ชอบบ้าง

มินอยังยืนยันหนักแน่นว่า “ไม่มี” ก่อนจะนึกขึ้นได้ “นอกจากว่า เวลาเพื่อนๆ เขามาหา เขาชอบไปซื้อ

ในวันที่ ‘บิลลี’ ยังอยู่

เหล้ามาเลี้ยงเพื่อน และเราไม่ชอบกินเหล้า กินเหล้าแล้วเมาขี้ใจไม่มีรู้

เขามองว่าเหล้าอะไร ทำให้มีเพื่อนฝูงเยอะ (ลากเสียง) เราเห็นว่าบิลลีเป็นข้อเสีย แต่เขาเห็นว่าคือข้อดีที่เขาสังคมได้ถามว่าดื่มบ่อยไหม ถ้าเพื่อนไม่มาเขาก็ไม่ดื่ม แต่เพื่อนมาหาเขาเยอะ แม้กระทั่งเพื่อนถูกเมียทิ้งก็มาหา “บิลลีไปช่วยตามหาเมียให้หน่อย” (หัวเราะ) ทั้งที่บิลลีเคยถูกแฟนทิ้งมาก่อน แต่เขาก็ช่วยกันหาจนเจอ

มินอยังเล่าอีกว่า ส่วนมากจะเถียงกับบิลลีเรื่อง **ข้อล่อเตอะ** “บิลลีจะบอกว่า การพนันเป็นสิ่งไม่ดี ผิดกฎหมาย เราก็เถียงกับเขา ให้อะไรที่เราซื้อ มันเป็นเงินของเราเนะ เราไปขายผักได้มาและไปซื้อ เขาก็จะเถียงกับมาว่า นั่นแหละ เงินที่เราไปซื้อมาถ้าเราเก็บใส่กระปุกออมสินไว้มันจะมีเยอะกว่านั้น แต่ที่เขากินเหล้านี้ เขามองว่ามันเป็นวิธีเข้าสังคม”

มลา พงกษาพรรณ

รัก ความหวัง ความฝัน

ทรงจำในวันที่ ‘บิลลี่’ ไม่อยู่

ความรู้สึกมันขึ้นมาเต็มอก มันแน่นที่อกจนไม่
อยากพูด ไม่อยากคุยกับใคร คำถามมันอยู่ในใจ
อยากรู้ว่าการะบวนการที่ทำ ทำไม่ถึงต้องทำ บิลลี่
ไปทำอะไรให้ถึงต้องเอาชีวิตบิลลี่ไป”

เมื่อลองพยายามหาคำตอบด้วยตัวเอง มันก็
เชื่อว่า เป็นเพราะบิลลี่เป็นคนคนหนึ่งที่มีเส้นสาย
และเครือข่ายภายนอก

“ถ้าบิลลี่ถูกจับไปคนหนึ่ง จะไม่มีการช่วยเหลือ
ชาวบ้านที่ได้รับความเดือดร้อนในหมู่บ้านโป่งลึก-
บางกลอยอีกต่อไป อันนี้คิดส่วนตัว แต่จริงๆ แล้ว
อยากรู้ว่าเขาทำไปได้เช่นนั้น เขาทำไปทำไม บิล
ลี่ไปทำอะไรให้เขา

ความรู้สึกส่วนตัวตอนนี้ คือ ความยุติธรรมยัง
ไม่ได้ถึงครึ่ง ยังไม่ไปถึงคนหรือกระบวนการที่ทำ
บิลลี่ ถ้าถึงขั้นตอนนั้น จะได้ความรู้สึกอีกแบบว่า
นี่นะ ความยุติธรรมยังมีอยู่บนโลกนี้ ยังอยู่เข้าข้าง
ประชาชนที่เป็นผู้น้อย”

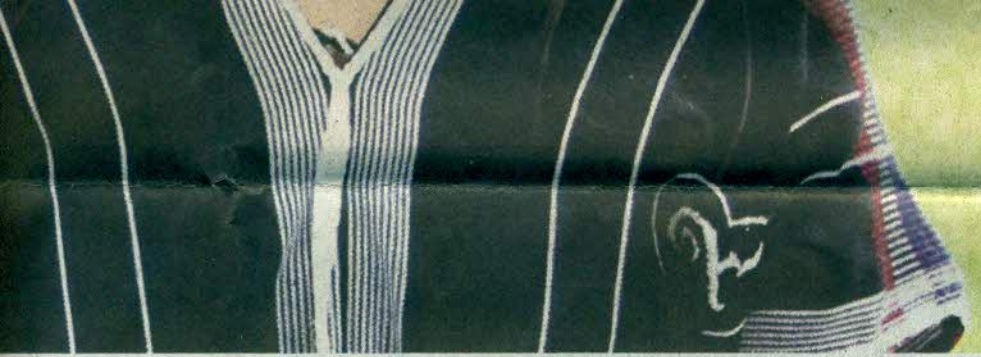
“ส่วนตัวไม่ได้เจาะจงว่าเป็นใคร แต่จะพูดว่า
ที่บิลลี่ถูกกระทำ เชื่อว่าเกี่ยวกับหน่วยงานภาครัฐ
เพราะคนที่อยู่กับบิลลี่คนสุดท้าย เมื่อ 5 ปีที่ผ่านมา
คือเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เลยเชื่อ
ว่าเกี่ยวกับหน่วยงานภาครัฐแน่นอน”

ในฐานะนักปกป้องสิทธิ นอกจากความหวังที่
คาดหวังไว้ขอให้เอาคนผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
และดำเนินคดีที่ใหญ่กว่านั้น คือหวังเห็นหน่วยงาน
ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เข้าใจ และยอมรับวิถีชีวิตของ
ชุมชนชาติพันธุ์ชาวกะเหรี่ยง และชนเผ่าพื้นเมือง
ไม่ยากให้มีอคติกับกลุ่มชาติพันธุ์

“โลกใบนี้พระเจ้าสร้างขึ้นมาให้ทุกคนได้อยู่
อาศัย ใช้ชีวิตร่วมกันได้ ไม่ได้สร้างขึ้นมาให้เป็นของ
คนใดคนหนึ่ง เป็นเจ้าของ ทรัพยากรทุกอย่างถูก
สร้างขึ้นมาให้ทุกคนอยู่อาศัยได้ อยากให้เข้าใจและ
ยอมรับวิถี สิทธิชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์”

น้อยคนที่จะรู้ว่า “มिनอ” เคยลงสมัคร ส.ส.กับ
พรรคกรีน มินอบอกว่า ในอนาคต ถ้าลงสมัครใหม่
แล้วได้รับคัดเลือกไปอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร ความ
ตั้งใจแรก คือจะผลักดันเรื่องนี้

“เราแค่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐยอมรับ
วิถีชุมชนกะเหรี่ยง ชนเผ่าพื้นเมือง เลิกอคติกับ
คนกะเหรี่ยงที่อยู่ในป่า และให้ทำกินในที่ดินเดิม
ของเขา เท่านั้นแหละ ปัญหาที่จะคลี่คลาย จะไม่มี
ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิที่ดินพวักินเดือดร้อนไป แต่เพื่อรอ

กันและกันหนึ่ง บ่นใจเรื่อง ทรัพย์สินที่หายไปอย่างถาวร
สร้างขึ้นมาให้ทุกคนอยู่อาศัยได้ อยากให้เข้าใจและ
ยอมรับวิถี ชีวิตชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์”

น้อยคนที่จะรู้ว่า “มिनอ” เคยลงสมัคร ส.ส.กับ
พรรคกรีน มินอบอกว่า ในอนาคต ถ้าลงสมัครใหม่
แล้วได้รับคัดเลือกไปอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร ความ
ตั้งใจแรก คือจะผลักดันเรื่องนี้

“เราแค่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐยอมรับ
วิถีชุมชนกะเหรี่ยง ชนเผ่าพื้นเมือง เลิกอคติกับ
คนกะเหรี่ยงที่อยู่ในป่า และให้ทำกินในที่ดินเดิม
ของเขา เท่านั้นแหละ ปัญหาที่จะคลี่คลาย จะไม่มี
ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิที่ดินทำกินอีกต่อไป แต่เมื่อชาว

ตึก ก็เห็นด้วย “เขามอบ

ที่มาเป็นนักปกป้องสิทธิ
มนุษยชนเหมือนกันหรือ

องชีวิตเขา แต่ก็มีคนโต

หลังจากที่พ่อเขาหายไป

ไรม่าง ต้องถ่ายรูปอย่าง

ฝึกถ่าย

พ่อได้เป็นผู้ใหญ่เขาอาจ

ได้ ปลอ่ยไปตามอิสระ

ม.1, คนที่ 3 อยู่ ป.5,

เรื่องความปลอดภัยของ

ตัวเองให้เต็มที่ ต้องเป็น

เดียวที่ไม่เหนื่อย เพราะ

ของตัวเอง เช่น กลับมา

หนังสือ เขาจะแบ่งเป็น

เขาดูตลอดเวลา เหมือน

ล่าวทำเรื่องส่วนตัวนะ

พ่อพูดทีเดียวเจ็บหมด

ใจว่าทำไมเด็ก ๆ ถึงเป็น

เล่นหรือเปล่า (หัวเราะ)

ทำไมเห็นพ่อเหมือนอะไรที่ดูร้ายชยาดัน พุดทีเดียว เจียน ไม่ส่งเสียง สอนที่
เดียวจำได้หมด ไม่ถามซ้ำอีก”

เมื่อถามว่า พ่อต้องบอกลูกๆ หลังจากที่ได้เจอโอได้แดง ลำบากใจหรือไม่
มินอบอกว่า ไม่ลำบากใจ

“เด็กๆ ก็ดูขำบางครั้งก็จะพูดว่า พ่อเขาไปอยู่บนฟ้านสวรรค์ ไม่ได้อยู่กับ
เราบนโลกนี้แล้ว เขาจะพูดเองว่าพ่อเขาไปสบายแล้ว เราต้องบอกเขาว่า ภาพที่

เห็นคือตัวอย่างที่ไม่ดีกับสังคม ไม่ต้องเอาไปจดจำ แต่ให้อยู่กับเขา

“จริงๆ ไม่ได้เป็นคริสต์ เป็นพุทธ แต่ให้ทุกที่ที่ ฟังทุกศาสนา ทุกศาสนาก็
สอนให้เราเป็นคนดี แต่เราเชื่อและศรัทธาในธรรมะเวลาเกิดทุกข์จะฟังเพลงที่

เป็นกำลังใจ ฟังธรรมะกล่อมจิตใจให้ไม่ทุกข์ อะไรที่ทำให้ทุกข์ เราให้อยู่ดีกว่า
จะเก็บทุกข์นั้นไว้ ฟิบีลลี่ก็เป็นพุทธเหมือนกัน แต่ว่าเขาทำพิธีตามบรรพบุรุษ”

“ในครอบครัวและในชุมชนจะไม่บังคับกัน แล้วแต่ว่าใครจะศรัทธา อยาก
นับถืออะไรก็ได้” เมื่อถามว่า “นับถือการยาเป็นหลักได้ไหม” มินอบอกว่า อันนั้น

ก็แล้วแต่ความเชื่อส่วนตัว “นับถือเมียก็ดี เมียก็มีหน้าที่ดูแล ชักผ้า หุงข้าวทำ
กับข้าวให้กิน เก็บเงินให้ คนเราอยู่ด้วยกันก็ต้องช่วยทำมาหากิน จะเอาเปรียบ

กันไม่ได้ มันก็เหมือนกับสังคมทุกวันนี้ ถ้ามีความเข้าใจกัน มันก็อยู่ร่วมกันได้ ถ้า
ครอบครัวเข้าใจกันก็อยู่ร่วมกันแบบมีความสุข”

เมื่อถามว่า เคยคิดมาก่อนไหมว่าจะเจอบิลลี่ที่สะพานแขวน มินอบอกว่า
คิดว่าจะเป็นที่อื่นมากกว่า

“แต่ว่ามันก็คิดได้หลายด้าน หลายแง่หลายมุม สุดท้ายก็มาเจอที่ตรงนั้น ไม่
เคยคิดว่าจะอยู่ตรงนั้น เพราะพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมันกว้าง คิดว่าเป็นจุด

อื่น ไม่ได้คิดว่าเป็นได้สะพานแขวน

แต่พอเห็นวิธีการของเขาแล้วรู้สึกในใจแบบ มนุษย์อะไรทำไมทำกันได้ขนาด
นี้ จิตใจยังเป็นคนอยู่หรือเปล่า ทำมาถึงทำกันได้ลอค ทำไม่มันกว่า ถ้าเราทำ

คนนี้ไปแล้วครอบครัวเขาจะอยู่อย่างไร หรือว่าเขาไม่มีครอบครัว

บ้านทำไปแล้ว กำหนดไปแล้ว หน่วยงานภาครัฐเข้าไปตรวจสอบ ก็จะยังไม่
ได้ ไม่ผ่าน อยู่ในพื้นที่เขตสีแดง เป็นปัญหามาหลายปีไปถึงช่วงลูกชั้วหลาน ชั้ว
หลาน จะไม่มีวันจบสิ้น”

“ถ้าปัญหาที่ดินยังไม่ถูกแก้ไข มันอาจจะเกิดปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาอีกภายหลัง
แบบบิลลี่ก็ได้

สิ่งที่เกิดกับฟิบีลลี่ ไม่ควรเกิดขึ้นอีกแล้วกับคนอื่นๆ ถ้ามีกฎหมายสักฉบับ
เช่น พร.บ.ป้องกันการฆาตกรรมและอุ้มหาย ก็น่าจะปกป้องคนที่จะหายไปใน

ข้างหน้าได้

อยากให้ทางรัฐสภา หรือนายกฯ ที่ได้รับการเลือกตั้ง ร่างให้ผ่านไวๆ

อย่างพ่อเด่น (เด่นคำเหล่) ฟิบีลลี่ และทนายสมชาย ถ้ามีกฎหมายฉบับนี้
อยู่แล้วน่าจะช่วยให้คดีคลี่คลายคดีได้มากกว่านี้” มินอหวัง แม้จะมีคนจำนวนมาก

ที่ไม่ได้เชื่อในเรื่องสิทธิมนุษยชนแบบมินอ หรืออย่างที่นักปกป้องสิทธิพยายาม
เรียกร้องอยู่ และพวกเขาอาจจะถามบอกว่า **ไม่ต้องลุกขึ้นมาหรอก ลุกขึ้นมา**

ก็มีแต่เจ็บตัว

มินอทั้งทักว่า “ถ้าได้ตอบคำถามนั้นกับพวกเขา อยากจะบอกว่า เหตุการณ์
มันยังไม่ถึงพวกเขา ก็ยังไม่รู้สึก ยังไม่มีจิตใจสำนึกที่จะออกมาเรียกร้องสิทธิ แต่

ถ้าวันใดวันหนึ่งเหตุการณ์ไปถึงเขา เขาคงจะได้รับรู้ และออกมาเรียกร้องสิทธิ
ของตัวเองอย่างแน่นอน”

“บางครั้งเวลาเหนื่อยก็อยากจะพัก ไม่อยากคุยกับใคร แต่ถ้าหาเหนื่อยก็
อยากจะได้คนหันต่อไป

“เพื่อสังคมที่เป็นธรรม”

อธิษฐาน จันทรıklม

ลี้' ย้งอยู่

มาเลี้ยงเพื่อน และเราไม่ชอบกินเหล้า กินเหล้าแล้ว
ยังงไม่รู้

เขามอบว่าเหล้าอะ ทำให้มีเพื่อนฝูงเยอะ (ลากเสียง)

เห็นว่าเขาดูดี แต่เขาเห็นว่าคือข้อดีที่เขาสังคมได้

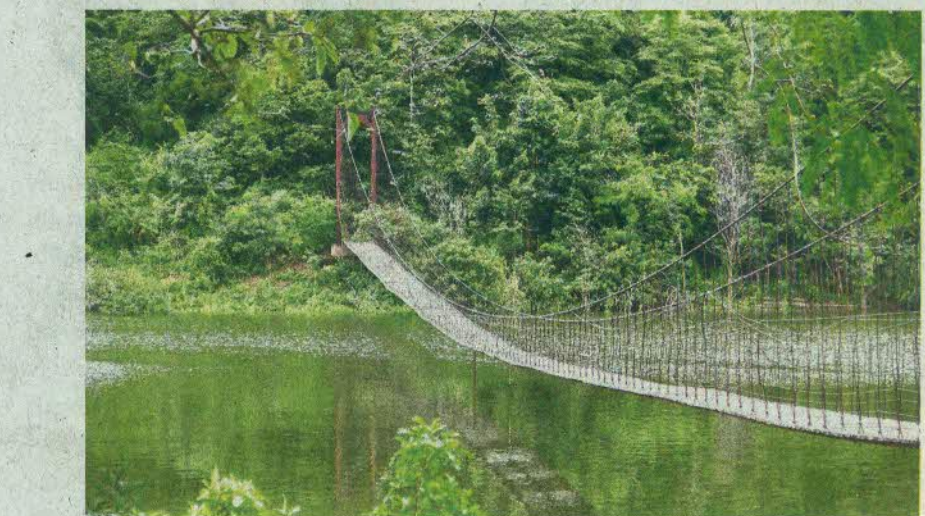
ถามว่าดื่มบ่อยไหม ถ้าเพื่อนไม่มาเขาก็ไม่ดื่ม แต่เพื่อน

มาเขาเยอะ แม้กระทั่งเพื่อนถูกเมียทิ้งก็มาหา “บิลลี่ไป

ตามหาเมียให้หน่อย” (หัวเราะ) ทั้งที่บิลลี่เคยถูกแฟน

มาก่อน แต่เขาก็ช่วยกันหาจนเจอ

มินอยังเล่าอีกว่า ส่วนมากจะเถียงกับบิลลี่เรื่อง **ข้อ**
เคตอรี “บิลลี่จะบอกว่า การพนันเป็นสิ่งไม่ดี ผิด

สะพานแขวน ภายในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน สถานที่พบกระดุกของบิลลี่-พอลละจ
รักจงเจริญ นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน แกนนำกะเหรี่ยงบ้านโป่งลึก-บางกลอย

“ถ้าเขากินเหล้า หนูนี้แหละไปเอาเหล้าเขามา
กินๆๆ กินให้หมด แล้วตัวเองเมาซะเอง (หัวเราะ)
จะได้ไม่ต้องกิน พอตื่นขึ้นมาเช้าอีกวัน บิลลี่ก็มาลง

หน้าถามว่า ‘เป็นยังงัย คนที่ไปชกคนอื่นอะ คนที่ถูก
ชกเจ็บไหม หรือว่าคนที่ไปชกเจ็บซะเอง’ เขาลุกขึ้น
มาถามแบบนี้”